

Verksamhetsberättelse 2004

Styrelsen för Norrbottens Ornitologiska Förening får härmed avge följande verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2004:

Styrelsens sammansättning (Fr.o.m. årsmötet 2004. Totalt valdes sju ledamöter och tre suppleanter.)

Ordförande: Jan-Olov Johansson, Luleå (ledamot).
Vice ordförande: Andreas Livbom, Luleå (ledamot).
Kassör: Margareta Helmersson (utom styrelsen).
Sekreterare: Per Sandberg, Piteå (ledamot).

Övriga ledamöter: Ingrid Sandahl, Kiruna.
Ove Persson, Piteå.
Roger Söderström, Boden.
Mattias Nordlund, Luleå.

Suppleanter: Glenn Bark, Luleå.
Jan Eriksson, Boden.
Thure Andersson, Luleå.

Övriga uppdrag

Revisorer: Waldemar Berggren, Boden.
Mats Bergquist, Boden.

Revisorssuppleanter: Christer Hansson, Boden.
Hans Lundström, Boden.

Valberedning: Jouni Ylpekkala, Haparanda (sammanställande).
Gunnar Thingvall, Luleå

Hedersmedlemmar: Ove Backlund, Luleå.
Waldemar Berggren, Boden.
Matsåke Bergström, Norrfjärden.
Arthur Leidgren, Dokkas.
Folke Lindgren, Arvidsjaur.

Medlemsutveckling och tidskriftsprenumerationer:

Vid årets slut hade föreningen 365 medlemmar, varav 49 familjemedlemmar, sex ungdomsmedlemmar och fem hedersmedlemmar. Totala medlemsantalet minskade igen; under -04 med 23 medlemmar jämfört med -03. Jämfört med -03 ökade antalet familjemedlemmar med åtta samt antalet ungdomsmedlemmar med två.

Dessutom fanns det 10 rena prenumeranter på tidskriften Fåglar i Norrbotten (nedan benämnd FiN) samt 37 föreningar/motsv. med vilka ett utbyte av tidskrifter skett.

Forsknings- och fågelskyddsarbeten inom NOF

Haparanda Sandskärs fågelstation

(Ingrid Sandahl)

Med hjälp av stöd från BDX, Billerud, Haparanda kommun, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Margareta och Sten-Ove Lindbergs stiftelse för fågelforskning, NOF:s fågelskyddsfond, SCA och Rolfs Såg har man klarat full bemanning av fågelstationen under hela ringmärkningsäsongen 2004, tillika stationens 24:e verksamhetsår. Stationen bedrev verksamhet från den 17 juli till den 13 oktober. Totalt har 32 ringmärkare och assistenter upprätthållit verksamheten. Av dessa kommer 21 från länet, 8 är kvinnor och 6 är under 20 år.

Totalt märktes under detta år 5 678 fåglar av 76 arter. Även detta år har all standardiserad ringmärkning varit förlagd till Sydön och detta kommer nu att permanentas.

Under en dag i juli månad besöktes för fjortonde gången öarna öster om Haparanda Sandskärs. Sex personer åkte till Pöllö, Stora och Lilla Harrsten, Korkea och Ylikari för ringmärkningar av ungar av måsar, trutar och tärnor. Denna dag märktes 127 fåglar av 9 arter.

Medel från Lindbergs stiftelse har använts till renovering av stationens vadarburar. Stationens utrustning har moderniserats. Bland annat finns det nu ett kylskåp och NMT-telefonen har bytts ut mot en GSM-telefon.

En redogörelse för verksamheten finns i FiN 2004, nr. 4. En separat årsrapport planeras.

Projekt Pilgrimsfalk Norrbotten (NOF har en arbetsgrupp som arbetar inom SNF:s Projekt Pilgrimsfalk.)

(Stig Hamrén)

Inventeringsresultatet i Norrbottens län stannar vid par på 42 lokaler. Stora svårigheter med bl.a. regn och dimma medförde att ca. 20 lokaler ej kunde kontrolleras. Av de 42 konstaterat påbörjade häckningarna var det 3 som ej kunde kontrolleras och endast två som misslyckades. De 37 lyckade häckningarna resulterade i 86 flygga ungar (c. 2.32 flygga ungar per lyckad häckning). Bland häckningarna finns 6 lyckade markhäckningar som totalt fick ut 9 flygga ungar (1.5 flygg unge per lyckad häckning). Projektet bedömer att det finns minst 70 par i Norrbotten.

Helikopterinventeringarna, som alla äger rum i väglöst land, sker i samarbete med Jaktfalk- och Kungsörnen i fjällen-projekten. Lapplandsflyg tackas för gott samarbete.

Alvins fond, Svenska Naturskyddsföreningen, Sveriges Vildnad och Norrbottens djurskyddsförening har bidragit med betydande ekonomiska medel. Ett tack riktas till följande organisationer: Länsstyrelsens miljöenhet, Naturvårdsverket och Fjällförvaltningen. Sist, men inte minst, tackas de enskilda personer som hjälpt till under året.

Projekt Pärflugla

(Jan Andersson)

Projektet har pågått i 17 år och har ett 80-tal holkar utplacerade. Samtliga sex rutter har inventerats i år vilket resulterade i åtta lyckade häckningar. Dessa fördelades ojämnt och längs en delslinga på drygt 2 km fanns tre häckningar med totalt 20 ungar. 49 pärlugglor försågs med ring varav några var vuxna honor.

Projekt Slaguggla

(Lars Harnemo)

2004 blev det hittills bästa året i projektets historia (sedan 1982). Vi hittade hela 19 häckningar samt 1 häckningsförsök i kustlandet runt Luleå. Vi ringmärkte 3 honor och 52 ungar. 12 av honorna var redan ringmärkta, 11 av oss samt en extern ring. Några av honorna lyckades vi alltså inte fånga in. Det blir en spännande vår 2005 när alla ungar ska börja söka sig nya revir! En utförlig rapport presenteras i FiN inom kort.

Projekt Kungsörn

(Berth-Ove Lindström (skoglandet), Johan Ekenstedt och Ola Larsson (fjällen))

Under projektets 26:e verksamhetsår har 15 personer deltagit och bl.a. kontrollerat 210 revir. Reproduktionen får betecknas som god: 64 lyckade häckningar som resulterade i 92 flygga ungar. Sålunda fanns 28 kullar med två ungar, s.k. dubbelkullar. 29 ungar ringmärktes och alla försågs såväl med Riksmuséets ring som med en färgkombination (Örn 72:s system). Mycket arbete har under året lagts ned på att förbättra skyddet av lokaler samt på att påverka Jordbruksverket att föreslå riksdagen ett nytt och bättre ersättningssystem där örnförnygring premieras (enligt finsk förlaga). Som vanligt hölls ett nordiskt kungsörnsymposium under hösten. Detta år var man i Rovaniemi och 10 av projektets medlemmar deltog. Ett årligt bidrag från länsstyrelsen samt det pågående sponsorsavtalet med Sveaskog som löper t.o.m. 2004 har möjliggjort projektet. Förhandling om förlängning pågår f.n. En projektrapport avses att publiceras i FiN framöver.

Projekt LAMES

(Fristående projekt som drivs av NOF-medlemmarna Rolf Gustafsson, Ingrid Sandahl och Håkan Tyrén)

I studieområdet i Kiruna blev det häckningar av lappmes i projektets holkar i samma tre revir som 2003 med 6, 4 och 4 flygga ungar. Honan rödgrön häckade för femte gången, dock inte i samma holk. Totalt har 19 pull och 4 adulta märkts i Kiruna under 2004. De adulta fåglarna har även märkts med färgringar. Lappmes har också iakttagits under häckningstid på flera andra lokaler.

Även i Gällivareområdet har det varit tre lappmeshäckningar i projektets holkar, 2 väster om Abborträsk och 1 vid Blindtjärn. Antalet märkta ungar var var 9, 7 och 3. En hona häckade i samma holk som 2003. Sammanlagt har 28 individer ringmärkts. Sex egna kontroller har också gjorts, bland annat av en stationär individ vid Blindtjärn som märktes i februari 2002.

En rapport för åren 2003-2004 är insänd till FiN i januari 2005.

NOF:s fågelskyddsgrupp

(Rolf Gustafsson och Ove Persson)

Fågelskyddsgruppen är en löst sammansatt grupp där alla som vill arbeta med fågelskydd i någon form är välkomna.

Under året har gruppen avstyrkt samebyarnas begäran att på prov få förvalta Laponia samt lämnat kritiska synpunkter på planerade vindkraftverk i anslutning till Sjiska och Ripaktjåkka. Diskussion har förts med

SCA angående avverkningar i Finnträskområdet och en dialog angående jakt på "vitfågel" i anslutning till soptippar har inletts. Enskilda medlemmar har även uppvaktat Länsstyrelsen i Norrbotten ang. en uppdatering av fågelskyddsområden i skärgården vilket fått till följd att Länsstyrelsen beslutat om nya fågelinventeringar inte bara i skärgården utan även vid kusten och i inlandet.

NOF:s fågelskyddsfond

Fondstyrelsen har sedan årsmötet haft följande sammansättning:

Ordförande:	Herman Sundqvist, Avan.
Övriga ledamöter:	Göran Emerius, Boden. Lars Gustafsson, Boden.

Under 2004 har fonden endast behandlat två ansökningar: En ansökan från NOF-styrelsen om medel till Fågelskyddsgruppens verksamhet avslogs. Medel har däremot tilldelats Haparanda Sandskärs fågelstation: 5000 kr till inköp av nät och nätstänger samt till delfinansiering av resorna till och från ön.

F.ö. så gäller att NOF-projekt skall redovisa sin verksamhet i FiN, undantagsvis kan redovisning göras på hemsidan då FiN kan ha platsbrist. Huvudsakligen skall redovisningen avse faktisk verksamhet och resultat/slutsatser som kan göras på basis av verksamheten.

Kurt Perssons minnesfond

Under året har inga stipendier utdelats.

Fåglar i Norrbotten

Redaktionskommittén har under året bestått av Andreas Livbom, Luleå (redaktör), Maiken Arvidsson, Öjebyn och Tomas Carlsson, Piteå. Vår tidskrift, Fåglar i Norrbotten, tjugotredje årgången, har utkommit vid fyra tillfällen om totalt 136 sidor. Nr. 2 var ett nummer med åtta sidor extra för att rymma hela Fågelrapport 2003 i ett nummer. Upplagan har varit 500 ex. MatsÅke Bergström, Norrfjärden, har svarat för utformningen av tidningens omslag samt tillhörande kåseri. Tomas Carlsson har inlett det omfattande arbetet med att digitalisera föreningens bildarkiv.

Övriga aktiviteter

SOF:s årsmöte. Då SOF:s årsmöteshelg sammanföll med helgen för NOF:s årsmöte valde styrelsen att inte skicka någon representant att närvara. Efter intresseförfrågan på NOF:s hemsida konstaterades vidare att ingen NOF-medlem anmälde sig villig att representera NOF.

Regionala rapportkommittén (rrk). Kommittén har under året bestått av: Mats Bergquist, Boden, Ulf P Eriksson, Gammelstad, Lars Harnemo, Luleå och Andreas Livbom, Luleå. Den har sammanträtt vid sex tillfällen. Kommittén har bidragit med uppgifter till Vår Fågelvärlds årsbok "Fågelåret 2003" samt publicerat "Fågelrapport för Norrbottens län 2003" i FiN 2004 nr. 2.

Under året avgick Lena Bondestad, Boden. Lena tackas härmed för gott samarbete!

Fågelrapporten har till största delen och för andra året i rad framställts m.h.a. Svalan - SOF:s rapporteringssystem för fåglar. Uppdraget att administrera fågelobservationer och -lokaler har varit tids- och resurskrävande, varför arbetet med att sammanställa och se över äldre fågelobservationer i NOF:s Access-databas tyvärr måste prioriteras ned. Lars Harnemo deltog i november i ett riksgemensamt Svalanmöte på Öland, där framtiden för rapporteringssystemet diskuterades. En större uppgradering av systemet kommer att ske under 2005, vilket sannolikt kommer att underlätta rrk:s arbete ytterligare.

Styrelsemöten

Under året har styrelsen sammanträtt vid sju tillfällen. Bland de frågor/beslut som behandlats/tagits under året kan nämnas:

- ? En del förändrade arbetsrutiner har införts och bl.a. är målsättningen att man nu inom ca. två veckor från styrelsemötena ska kunna ta del av styrelseprotokollen på föreningens hemsida. (Vill man läsa mer om dessa nya rutiner kan även detta hittas där!)
- ? Återkommande på dagordningen har varit diskussioner kring och arbete med inkomna skrivelser och förfrågningar samt avlämnande av yttranden och remissvar. Detta har gällt t.ex. Regionalt miljö- och hushållningsprogram för fjällen (Fjällprogrammet), bergtäktstillstånd, kraftledningsdragningar, inventeringsbehov av länets s.k. SPA-områden samt skötselplan för världsarvet Laponia.
- ? Hoten mot fåglarna är många. En av de frågor som sysselsatt bl.a. styrelsen har varit kopplad till fågelskyddet i samband med jakt på vit- och kråkfågel på soptippar. Med anledning av de fynd av skjutna silltrutar (vilka är fridlysta!) som gjorts på soptippen i Sunderbyn under 2004 samt den förfrågan Piteå kommun framfört angående avskjutning av ”måsar” vid Piteå kommuns soptipp, har det förts en diskussion kring just soptippsjakt. Det beslutades tidigt att låta Mattias Nordlund författa en jaktenkät i samråd med SNF:s Jan Henriksson; en enkät som tillställts Norrbottenskommunerna i syfte att kartlägga omfattningen, syftena och tillvägagångssätten vid ev. kommunala soptippssjakter. Svaren har därefter redovisats för bl.a. NOF:s styrelse och NOF/SNF-arbetsgruppen (läs Mattias Nordlund och Jan Henriksson) har sedan arbetat vidare med frågan. Detta har bl.a. lett till att jakt på vitfågel förbjudits vid Sunderby soptipp. Vidare har Ove Persson och Per Sandberg närvarit vid det samrådsmöte som Renhållningen i Piteå inbjudit till inför deras nya tillståndsansökan för deponin och där framfört NOF:s officiella syn på den delvis redan pågående jakten och naturligtvis även på den planerade. En hoppig dialog har inletts.
- ? För att höja styrelsens kompetens i fågelskyddsfrågor har vi under 2004 fortsatt med att styrelsemötena, i mån av tid, återkommande ska innehålla mötespunkten ”SOF:s handlingsprogram för fågelskydd”. Punkten har till syfte att vi som regionalförening ska kunna konkretisera fågelskyddsfrågorna utifrån ett Norrbottensperspektiv.
- ? Verksamhetsriktlinjerna för Haparanda-Sandskärs fågelstation har diskuterats.
- ? Att ”sy ihop” ett aktivitetsprogram för medlemmarna (höst-vinter- resp. vår-sommarprogrammen) är en ständigt återkommande punkt, där vi som vanligt försöker kombinera fungerande traditioner med lockande förnyelse.

Medlemsaktiviteter

Under året genomfördes följande medlemsaktiviteter på angiven plats:

- 1.1-28.2 Vinterfågelmatning. Hela länet.
- 21.2 Exkursion: Vinterfågelrace. Hela länet.
- 27.3 Årsmöte i Buddbyn. (Bl. a. med information om SOF:s arbete med fågelskydd (Marie Björklund) samt ett föredrag om Haparanda Sandskärs fågelstation (Ingrid Sandahl).)
- 2.4 Exkursioner: Uggelyssning. Hela länet.
- 18.4-16.5 Fem söndagar: Inventeringar i Alvik/Ersnäsområdet.
- 23.4-7.5 Tre fredagar: ”Before work” vid Gamme Istadsviken.

- 28.4 Exkursion: Rovfågel- och gåsexkursion i Haparanda.
- 1.5 Vårfågelmorgon i Boden, Luleå och Piteå samt fågelräkning i Alvik/Ersnäsområdet.
- 5, 12, 26.5 samt 2.6: Fågelvandringar runt Lombolo-sjöarna, Kiruna.
- 8.5 Boden runt.
- 8-9.5 Norsk kustskådning med avfärd från Kiruna.
- 9.5 Naturens Dag.
- 11-25.5 Tre tisdagar. Exkursion: Kvällsskådning vid Storavans torn, Boden.
- 12.5 Exkursion till Luspen.
- 15.5 Exkursion till fågeltornet vid Smedsbyfjärden.
- 15.5 Exkursion kring Dokkas.
- 16.5 Exkursion till myrområdet Sakkivuoma, Kiruna.
- 18.5 Exkursion till Kaalaluspa, Kiruna.
- 18.5 Vadarexkursion, Haparanda.
- 26.5 Exkursion till Båtsjaur, Arjeplog.
- 29.5 Exkursion: Vårfågelmorgon i Övertorneå.
- 29-31.5 Exkursion till Glommers- och Lamburträsk.
- 3.6 Exkursion till LKAB:s slamdammar.
- 19.6 Giro de Persöfjärden.
- 19.6 Sångarsafari i Kiruna.
- 20-22.8 Introduktionskurs i ringmärkning, Haparanda-Sandskär.
- 29.8 samt två första söndagarna i sept. Exkursion: Rovfåglar vid Bredviksberget.
- 2.10 Exkursion: World Birdwatch Day med bl.a. sångsvansräkning. Hela länet.
- 28.10 Föredrag i Kiruna: Vinterfågelinventeringar med Åke Persson.
- 30.10 Strömstareinventering, Kaalaluspa.
- 1.11 Föredrag i Luleå: Fåglar & väder, med meteorolog Andreas Livbom
- 1.12 Föredrag i Vittangi: Naturen runt Vittangi, med naturfilmare Håkan Lundström.
- 1-24.12 NOF:s adventskalender på hemsidan.
- 7.12 Föredrag i Luleå: Fjällens fågelvärld, med Rolf Gustafsson.

Studiecirkel: En kombinerad nybörjar- och fortsättningscirkel har under året hållits i Kiruna.

Årets riksinventeringsart var gråhäger, en art som normalt inte häckar hos oss och som endast observeras mycket sparsamt. Regionala rapportkommittén samlar in och sammanställer observationerna från Norrbotten.

Ekonomi

Under 2004 blev resultatet +3022 kr. Det egna kapitalet uppgick vid årsskiftet till 51 324 kr. Se även separat ekonomisk rapport.

Tack

Styrelsen vill avsluta med att framföra ett varmt tack till alla dem som med sitt medlemskap och aktiva arbete stöttat föreningens verksamhet.

/Styrelsen, januari 2005.